Dosarul nr. 3-761/2023
2-23044701-12-3-27032023

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

Dispozitivul hotărârii pronunţat public la 05.03.2024 în mun.Chişinău
Hotărârea integrală întocmită la 24.05.2024

05.03.2024 mun. Chişinău
Judecătoria Chișinău (sediul Rîşcani)
Instanța compusă din :
Preşedintele şedinţei, judecător specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ Igor Barbacaru
Grefier Versavia Șumilin

examinând în ședință publică, acţiunea de contencios administrativ, înaintată de către Ludmila Cozma împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, privind anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

a c o n s t a t a t :

La 27.03.2023, Ludmila Cozma a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând :

- Anularea deciziei Casei teritoriale de asigurări sociale sect. Rîşcani nr. 9095 din 28.12.2022 privind acordarea pensiei de funcţionar public conform prevederilor Legii nr.156\1998, art.44 alin. (1) şi art.42 alin.(1);
- Anularea deciziei Casei Naţionale de Asigurări Sociale nr. 375\23 din 27.02.2023, privind refuzul de acordare a pensiei de funţionar public şi includerea în stagiul total de cotizare realizat în întreaga perioadă de activitate, indicat în Carnetul de muncă, conform situaţiei la 01.01.2017 şi anume - de 34 ani şi 5 luni, şi anume a perioadelor 18.09.1986 - 15.06.1987, 05.05.1991 - 20.05.1996, 08.06.2005 - 31.08.2005;
- Obligarea CNAS şi CTAS Rîşcani privind stabilirea şi acordarea pensiei de funţionar public cu includerea în stagiul total de cotizare realizat în întreaga perioadă de activitate, indicat în Carnetul de muncă, conform situaţiei la 01.01.2017 şi anume - de 34 ani şi 5 luni, şi anume a perioadelor 18.09.1986 - 15.06.1987, 05.05.1991 - 20.05.1996, 08.06.2005 - 31.08.2005.

În susținerea acțiunii înaintate s-a invocat că : la data de 22.11.2022, în adresa Casei teritoriale de asigurări sociale sect. Rîşcani, a depus cererea de transfer la pensie funcţionar public cu status conform prevederilor Legii nr. 156/1998.

La data de 28.12.2022, Casa teritorială de asigurări sociale sect. Rîşcani, a emis Decizia cu nr. de ieşire 9095, pe numele Ludmila Cozma, prin care se respinge cererea de transfer la pensie funcţionar public cu status conform prevederilor Legii nr. 156/1998, art. 44.1, 44.2 din motiv că, nu a realizat până la 01.01.2017, un stagiu de cotizare de 30 de ani.

Cu decizia respectivă emisă de CTAS sect. Râşcani, nu a fost de acord deoarece, conform datelor

înscrise, în Carnetul de muncă pe numele Ludmila Cozma, în baza Ordinelor de angajare şi eliberare a instituţiilor indicate în carnet, se constată un stagiu total de cotizare, realizat în întreaga perioadă de activitate, conform situaţiei la 01.01.2017, de 34 ani şi 5 luni.

În acest context, a solicitat Casei Naţionale de Asigurări Sociale, Casei teritoriale de asigurări sociale sect. Rîşcani, la transferul la pensie funcţionar public cu status conform prevederilor Legii nr. 156/1998, de a lua în considerare stagiul total de cotizare realizat în întreaga perioadă de activitate, indicat în Carnetul de muncă, conform situaţiei la 01.01.2017 și anume - de 34 ani si 5 luni.

Prin răspunsul din 27.02.2023 cu nr. de ieşire 375\23 CNAS a refuzat în admiterea cererilor prealabile, indicînd că la 01.01.2017, i se confirmă un stagiul total de cotizare de 25,7 ani, necesar fiind de cel puţin 30 ani, iar prin decizia Casei teritoriale de asigurări sociale Rîşcani a fost respinsă cererea de acordare a pensiei ca funcţionar public.

Menţionează, că potrivit refuzului indicat de CNAS, la determinarea stagiului de cotizare nu au fost incluse următoarele perioade :

- 18.09.1986 - 15.06.1987, fiind necesară prezentare extrasului din ordinul de eliberare, deoarece conform înscrierii nr.5 din carnetul de muncă, în luna şi anul eliberării din serviciu, cât şi în luna şi anul emiterii ordinului de eliberare sunt corectări;

- 05.05.1991 - 20.05.1996 (activitatea în funcţie de contabil-şef) deoarece conform informaţiilor deţinute de către Casa Naţională de Asigurări Sociale, Teatrul Studio MONO a prezentat forma 4-BASS doar pentru anul 1994 cu activitate şi contribuţii zero, iar pentru restul perioadelor nu au fost calculate şi declarate contribuţii de asigurări sociale de stat obligatorii;

- 08.06.2005 - 31.08.2005 de la SRL „IRICATEX-Com” deoarece nu confirmaţi activitate şi venit asigurat conform datelor din contul personal de asigurări sociale al persoanei asigurate. Reieşind din cele expuse, CNAS nu regăseşte temei legal de a satisface pretenţiile înaintate.

Astfel, prin răspunsul din 27.02.2023 cu nr. de ieşire 375\23 CNAS, pîrîţii au refuzat în admiterea cererii prealabile, prin urmare survine necesitatea înaintării, acţiunii civile în procedura contenciosului administrativ, ori, calea extrajudiciară fiind respectată, însă reclamanta nu este satisfăcută de soluţia emisă, din următoarele considerente:

Potrivit art.44 din Legea nr.156/1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, în vigoare până la 01.01.2017, asiguratul (femeie) cu statut de funcţionar public, care a realizat un stagiu de cotizare total, de 30 ani, confirmă un stagiu de cotizare în serviciul public de cel puţin 15 ani beneficia de dreptul la pensie ca funcţionar public anticipat calculată în cuantum de 75% din venitul mediu lunar asigurat pentru ultimele 60 de luni de activitate în serviciul public.

Prin Legea nr.290/2016 pentru modificarea şi completarea Legii nr.156/1998, a fost abrogat capitolul VI, unde erau prevăzute normele de stabilire a pensiei ca funcţionar public.

Totodată, prevederile Legii nr.290/2016 nu se vor aplica funcţionarilor publici care, la momentul intrării în vigoare a prezentei legi (01.01.2017), au realizat stagiul total de cotizare de 30 ani în cazul femeilor şi de cel puţin 15 ani în serviciul public.

În conformitate cu pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr.412/2004 despre aprobarea unor acte normative ce ţin de stabilirea şi plata pensiilor funcţionarilor publici, vârsta de pensionare pentru femei la stabilirea pensie ca funcţionar de la 01.07.2020 constituie - 57 ani.

Conform art. 1 al Legii nr.156/1998, stagiul de cotizare reprezintă însumarea perioadelor de activitate pentru care s-au plătit contribuţii de asigurări sociale de stat în bugetul asigurărilor sociale de stat.

Conform prevederilor pct.69 din Regulamentul cu privire la modalitatea de calculare a pensiilor şi

modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.165/2017, actul de bază care confirmă stagiul de cotizare, realizat până la 01.01.1999, este carnetul de muncă.

În lipsa carnetului de muncă sau în cazurile în care carnetul de muncă include înscrieri incorecte şi imprecise sau lipsesc înscrisurile respective despre anumite perioade de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerare adeverinţele, extrasele din ordine, contul personal al angajatului în care se reflectă salariul calculat lunar, schema de încadrare și alte documente ce conţin informaţii referitoare la perioada de muncă.

După introducerea evidenţei individuale, stagiul de cotizare (după 1 ianuarie 1999) se confirmă în baza datelor din contul personal de asigurări sociale, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public de asigurări sociale.

La calcularea stagiului de cotizare în serviciul public se ia în consideraţie activitatea în autorităţile publice în funcţiile asupra cărora se extinde sfera de acţiune a Legii serviciului public prevăzute în Nomenclatorul autorităţilor publice, care au activat până la punerea în vigoare a Legii serviciului public nr. 443/1995 (01.01.1996) al funcţiilor publice în cadrul lor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412/2004 cu modificările aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.611/2006 şi în funcţiile publice prevăzute în Clasificatorul unic al funcţiilor publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.151/2001, cât şi în Legea nr. 155/2011 pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcţiilor publice.

În privinţa admisibilităţii acţiunii în contenciosul administrativ se indică următoarele.

Conform art. 20 Cod Administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În sensul respectiv, art. 189 alin. (1) din Codul administrativ prevede că, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Astfel, se reţine că, admisibilitatea acţiunii în contencios administrativ este condiţionată inter alia de revendicarea de către reclamant a încălcării unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice.

La caz, aceste condiţii de încălcare a dreptului vătămat prin activitatea administrativă a Casei Naţionale de Asigurări Sociale, Casei teritoriale de asigurări sociale sect. Rîşcani este întrunit şi în conformitate cu art. 39 din Codul administrativ - accesul liber la justiţie.

Conform art. 5 Cod Administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operaţiunilor administrative realizate de autorităţile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.

Astfel, Decizia CTAS Rîşcani nr. 9095 din 28.12.2022 privind acordarea pensiei de funcţionar public conform prevederilor Legii nr.l56\1998, art.44 alin. (1) şi art.42alin.(1) lui Cozma Ludmila, precum şi Decizia Casei Naţionale de Asigurări Sociale nr. 375\23 din 27.02.2023, privind refuzul de acordare a pensiei de funcţionar public şi includerea în stagiul total de cotizare realizat în întreaga perioadă de activitate, adoptată în procedura prealabilă, constituie în sine act administrativ individual defavorabil pentru reclamant.

Or, conform art. 10 alin. (1) Cod Administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual

în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Art. 11 alin. (1) lit. a) Cod Administrativ prevede că, actul administrativ individual defavorabil este actul care impune destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Conform art. 17 Cod Administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă. Astfel, din conţinutul acţiunii, prin prisma cadrului legal citat, rezultă că, reclamanta Cozma Ludmila revendică apărarea dreptului la pensie de funcţionar public.

Astfel, se constată că, acţiunea în contencios administrativ se înaintează de reclamantă la instanţa competentă jurisdicţional şi teritorial, este înaintată în termenul legal, a utilizat corect tipul acţiunii în contestare conform art. 206 Cod Administrativ pentru revendicarea drepturilor sale.

Prin urmare, se atestă că motive de inadmisibilitate în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) Cod Administrativ, nu se regăsesc.

În privinţa temeiniciei acţiunii în contenciosul administrativ se reţine următoarele.

Conform art. 1 Cod Administrativ, (1) Legislaţia administrativă reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea raporturilor administrative la înfăptuirea activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia. 12) Legislaţia administrativă se întemeiază pe normele constituţionale dezvoltate în prezentul cod, în alte legi şi în alte acte normative subordonate legii, care reglementează raporturile administrative şi care trebuie să fie în concordanţă cu Constituţia Republicii Moldova.

Conform art. 2 Cod Administrativ, (1) Prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanţilor la raporturile administrative, atribuţiile autorităţilor publice administrative şi ale instanţelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile şi obligaţiile participanţilor în procedura administrativă şi cea de contencios administrativ. (2) Anumite aspecte ce ţin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară şi nu contravine principiilor prezentului cod. (3) Prevederile prezentului cod nu se aplică : a) raporturilor juridice de drept privat la care participă autorităţile publice; b) raporturilor juridice ale autorităţilor publice care acţionează în baza Codului contravenţional sau Codului penal; c) actelor supuse controlului de constituţionalitate de către Curtea Constituţională; d) procedurii de elaborare şi adoptare a actelor normative.

Conform art. 3 Cod Administrativ, Legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinîndu-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

Conform art. 5 Cod Administrativ, Activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operaţiunilor administrative realizate de autorităţile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.

Conform art. 6 Cod Administrativ, (1) Procedura administrativă este activitatea autorităţilor publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi încheierea unui contract administrativ sau examinarea condiţiilor, pregătirea şi întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică.

Conform art. 20 Cod Administrativ, Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 21 Cod Administrativ, (1) Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative

Totodată, art. 36 în coroborare cu prevederile art. 21 Cod Administrativ reglementează principiul supremaţiei dreptului. În esenţă supremaţia dreptului constă în aceea că, instanţa de judecată competentă să soluţioneze acţiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremaţiei dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile şi libertăţile lui sînt considerate valori supreme şi sînt garantate de stat. Instanţele de judecată competente aplică principiul supremaţiei dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenţei Curţii Europene pentru Drepturile Omului.

Astfel, conform jurisprudenţei CtEDO instanţa de judecată, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis v. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În baza art. 219 alin.(1) Cod Administrativ, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Conform art. 220 alin.(1) Cod administrativ, obţinerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87-93, iar potrivit art. 221 alin.(1) al aceluiaşi act normativ, autorităţile publice sunt obligate să prezinte instanţei de judecată, concomitent cu referinţa, dosarele administrative. La solicitarea instanţei de judecată, autorităţile publice sunt obligate să prezinte suplimentar şi alte documente pe care le deţin, inclusiv cele electronice, şi să acorde informaţii.

În virtutea art. 93 Cod Administrativ, care stabileşte sarcina probaţiunii, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sânt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Conform art. 25 Cod Administrativ, Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să îşi exercite atribuţiile legale în mod imparţial, indiferent de propriile convingeri sau interesele persoanelor care le reprezintă.

Luând în consideraţie temeiurile de fapt şi de drept indicate supra se atestă că, aceste refuzuri şi anume Decizia CTAS Rîşcani nr. nr. 9095 din 28.12.2022 şi Decizia Casei Naţionale de Asigurări Sociale nr. 375\23 din 27.02.2023, sînt neîntemeiate şi pasibile anulării, Or, atât Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rîşcani municipiul Chişinău, cât şi Casa Naţională de Asigurări Sociale incorect au stabilit că, la determinarea stagiului de cotizare nu urmează a fi incluse perioadele :

1) 18.09.1986 - 15.06.1987, unde a activat în cadrul Biroului de producere şi instalări din or. Neagani, regiunea Tiumeni, Federaţia Rusă, fiind necesară prezentare extrasului din ordinul de eliberare, deoarece conform înscrierii nr.5 din carnetul de muncă, în luna şi anul eliberării din serviciu, cât şi în luna şi anul emiterii ordinului de eliberare sunt corectări, or pîrîţii nu dispun de probe precum, că informaţia conţinută în carnetul de muncă nu este veridică, ci doar menţionează că la această rubrică sînt corectări, şi în mod neîntemeiat solicită extrasul din ordinul de eliberare. De altfel, în cazul în care ar fi careva neclarităţi cu privire la data angajării şi cea a eliberării, pîrîtul nici nu ar fi putut determina această perioadă, contrar acestora CNAS a indicat perioada şi anume cea de angajare de 19.09.1986 şi cea de

eliberare 15.06.1987.

În acest sens conchide, că CTAS sec. Rîşcani, mun.Chişinău cît şi CNAS trebuiau să probeze, că informaţia din carnetul de muncă nu este veridică prin orice mijloace probatorii, ceea ce au omis să o facă.

Mai mult ca atît, nu a fost prezentată nici o concluzie a experţilor, nu au fost sesizate organele de urmărire penală precum şi nu există o hotărîre judecătorească prin care s-ar indica, că înscrierile în carnetul de muncă, menţionate supra ar conţine semne de falsificare, or simplul fapt al imposibilităţii de verificare nu poate constitui temei de refuz a includerii informaţiei respective la determinarea stagiului de cotizare şi stabilirea pensiei de funcţionar public.

În ceea ce priveşte cea de a doua perioada pe care Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rîşcani municipiul Chişinău, cât şi Casa Naţională de Asigurări Sociale au refuzat de a o include în stagiul de cotizare 2) 05.05.1991 - 20.05.1996 (activitatea în funcţie de contabil-şef) deoarece conform informaţiilor deţinute de către Casa Naţională de Asigurări Sociale, Teatru-Studio „MONO" (întreprinderea Teatral-Concertistică de stat) a prezentat forma 4-BASS doar pentru anul 1994 cu activitate şi contribuţii zero, iar pentru restul perioadelor nu au fost calculate şi declarate contribuţii de asigurări sociale de stat obligatorii, precum şi cea de a treia perioadă 3) 08.06.2005 - 31.08.2005 de la SRL „IRICATEX-Com" deoarece nu confirmaţi activitate şi venit asigurat conform datelor din contul personal de asigurări sociale al persoanei asigurate, consideră că este neîntemeiat din următoarele considerente.

Potrivit pct. 1 al Statutului Casei Naţionale de Asigurări Sociale aprobat prin Hotărîrea de Guvern nr. 937 din 13.11.2014, Casa Naţională de Asigurări Sociale (în continuare - Casa Naţională) este o autoritate publică autonomă, de nivel naţional, subordonată Guvernului, care administrează şi gestionează sistemul public de asigurări sociale din Republica Moldova.

Anume CNAS este autoritatea competentă care ţine evidenţa contribuţiilor la bugetul asigurărilor sociale, fiind succesorul de drept al Fondului Social, Departamentul pentru Pensii şi Asistenţă Socială, de la Centrul de Calculare a Pensiilor şi Indemnizaţiilor, de la organele teritoriale ale Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale, în conformitate cu art. 55 Legea privind Sistemul public de asigurări sociale din 08 iulie 1999.

Cu atît mai mult, că potrivit înscrisului din carnetul de muncă, se atestă faptul, că întreprinderea Teatru-Studio ''MONO" (întreprinderea Teatral-Concertistică de stat) a activat pe teritoriul municipiului Chişinău, fapt care infirmă declaraţia CTAS sec. Rîşcani, mun.Chişinău.

În special instanţa reţine, că potrivit art. 29 al Legii privind sistemul public de asigurări sociale 489XIV din 08 iulie 1999, nedepunerea contribuţiei de asigurări sociale de către angajator nu afectează plata drepturilor cuvenite asiguraţilor.

Astfel se conchide, că datele din carnetul de muncă, au fost perfectate în modul stabilit de lege conţinînd înscrieri privind data emiterii, numele şi semnătura conducătorului şi a contabilului şef, temeiul eliberării, precum şi lipsesc careva corectări nelegalizate, prin urmare sunt acte care confirmă stagiul de cotizare şi venitul asigurat ale reclamantului conform actelor normative susindicate.

Astfel se constată faptul, că atît CTAS sec. Rîşcani, mun.Chişinău cît şi CNAS erau obligate să ţină cont de informaţia conţinută în carnetul de muncă, deoarece potrivit art. 52 alin. (3) al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14.10.1998 venitul asigurat se confirmă prin documentele eliberate de Întreprinderi, organizaţii, instituţii în care şi-au desfăşurat activitatea asiguraţii sau de organele ierarhic superioare, precum şi de arhive.

Legea nu prevede obligaţia reclamantului de a prezenta extrase din arhivă în calitate de acte suplimentare la carnetul de muncă eliberat. Actele susmenţionate nu prezintă dubii, carnetul de muncă

fiind eliberat pentru perioada acţiunii contractelor individuale de muncă, care a fost perfectat în scris la momentul încheierii.

Din actele cauzei rezultă, că pîrîtul nu a avut temei de a refuza includerea în stagiul total de cotizare a perioadelor 18.09.1986 - 15.06.1987, 05.05.1991 -20.05.1996, 08.06.2005 - 31.08.2005 şi acordarea pensiei ca funcţionar public, după cum a solicitat reclamantul în cererea sa din 14.02.2023.

Un astfel de refuz îl reţine ca o încălcare a dreptului reclamantului la pensie echitabilă, drepturile sociale fiind un drept de proprietate.

Sub acest aspect, Curtea Europeană în jurisprudenţa sa constantă, cu referire la cauzele Munoz Diaz împotriva Spaniei şi Maggio şi alţii împotriva Italiei a reţinut, că drepturile decurgînd din sistemul de asigurări sociale sunt drepturi patrimoniale protejate de art. 1 din Protocolul adiţional la Convenţia Europeană a Drepturilor Omului, dar acest lucru nu înseamnă, că implică un drept la dobîndirea proprietăţii sau la o pensie întrun anumit cuantum.

Totuşi, reducerea sau încetarea plăţii unui anumit cuantum ai beneficiului acordat poate constitui o intervenţie în privinţa bunului, care trebuie justificată.

La fel şi în cauza Gaygusuz versus Austria (1996), Curtea a decis că „pensia constituie un drept patrimonial în sensul articolului 1 din Protocolul 1 al Convenţie pentru drepturilor omuli şi se constată o discriminare în sensul articolului 14, dacă lipseşte o justificare obiectivă rezonabilă pentru diminuarea patrimoniului reclamantului".

Mai mult, instituţiile abilitate nu au elucidat circumstanţele şi au aplicat eronat prevederile legii, or, datele din carnetul de muncă sunt indicate în modul corespunzător.

Prin urmare susţine în fapt şi în drept prezenta cerere ca fiind întemeiată şi pasibilă de a fi admisă cu anularea deciziei Casei teritoriale de asigurări sociale sect. Rîşcani nr. 9095 din 28.12.2022 privind acordarea pensiei de funcţionar public conform prevederilor Legii nr.l56\1998, art.44 alin. (1) şi art.42alin.(1); anularea deciziei Casei Naţionale de Asigurări Sociale nr. 375\23 din 27.02.2023, privind refuzul de acordare a pensiei de funţionar public şi includerea în stagiul total de cotizare realizat în întreaga perioadă de activitate, indicat în Carnetul de muncă, conform situaţiei la 01.01.2017 şi anume - de 34 ani şi 5 luni, şi anume a perioadelor 18.09.1986 - 15.06.1987, 05.05.1991 - 20.05.1996, 08.06.2005 - 31.08.2005; obligarea CNAS şi CTAS Rîşcani privind stabilirea şi acordarea pensiei de funţionar public cu includerea în stagiul total de cotizare realizat în întreaga perioadă de activitate, indicat în Carnetul de muncă, conform situaţiei la 01.01.2017 şi anume - de 34 ani şi 5 luni, şi anume a perioadelor 18.09.1986 - 15.06.1987, 05.05.1991 - 08.06.2005 - 31.08.2005.

Pârâtul - Casa Națională de Asigurări Sociale, a depus la 22.05.2023 în adresa Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) referință, în temeiul căreia a solicitat : a respinge integral acțiunea, ca fiind neîntemeiată (f.d. 45-48).

În ședința de judecată de examinare şi soluţionare în fond a acţiunii, atît reclamanta cît și reprezentantul CNAS, nu s-au prezentat, instanța, în temeiul art.218 lit. d) Cod Administrativ, a dispus soluționarea acțiunii în lipsă.

Analizând piesele dosarului prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă în coraport cu normele legale incidente speței, instanța de judecată concluzionează că acțiunea dedusă judecății este neîntemeiată și urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

În privința admisibilității acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține că, reclamanta a respectat rigorile de admisibilitate a prezentei acțiuni, în special a urmat conduita prescrisă

de lege în vederea tranșării pe cale extrajudiciară a litigiului iscat, s-a încadrat în termenul legal și a revendicat un drept propriu vătămat, de altfel temeiuri de inadmisibilitate regăsite la art. 207 din Codul administrativ, nu au fost identificate.

În privința temeiniciei acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

Conform art. 2 alin. (2) Cod Administrativ, anumite aspecte ce ţin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară şi nu contravine principiilor prezentului cod.

Conform art. 93 Cod Administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Conform art. 194 Cod Administrativ, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.

Conform art. 195 Cod Administrativ, procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art. 169– 171.

Conform art. 208 Cod Administrativ, (1) În cazurile prevăzute de lege, pînă la înaintarea acţiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

În consens cu art. 162 Cod Administrativ, (1) Procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale. (3) Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre : a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul; b) emiterea unui act administrativ individual.

Conform art. 209 Cod Administrativ, (1) Acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluţionarea în termen se aplică corespunzător.

Conform art. 219 Cod Administrativ, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Materialele cauzei denotă că, conform informaţiei din dosarul personal de pensionare, începând cu data de 14.01.2016, reclamanta este beneficiar de pensie de invaliditate, pensie stabilită în baza deciziei nr.92/2016/1163 (f.d.1, Dos .Administrativ).

Prin cererea din 21.11.2022, reclamanta Ludmila Cozma a solicitat CTAS Rîșcani de a-i fi stabilită pensie de funcționar public (f.d.68, Dos .Administrativ).

Prin Decizia CTAS Rîșcani din 21.12.2022, a fost respinsă cererea de transfer la pensie de funcționar public conform prevederilor Legii nr.156/1998, pe motivul nerealizării pînă la 01.01.2017 a stagiului de cotizare de 30 ani (f.d.67, Dos .Administrativ).

Nefiind de acord cu Decizia CTAS Rîșcani din 21.12.2022, Ludmila Cozma s-a adresat cu cerere prealabilă către CNAS, prin care a solicitat : transferul la pensie funcţionar public cu status conform

prevederilor Legii nr. 156/1998, de a lua în considerare stagiul total de cotizare realizat în întreaga perioadă de activitate, indicat în Carnetul de muncă, conform situaţiei la 01.01.2017 şi anume - de 34 ani şi 5 luni (f.d.37).

Prin Decizia CNAS exprimată prin scrisoarea nr. 375/23 din 27.02.2023, adoptată în procedura prealabilă, cererea prealabilă a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d.38).

Dat fiind disonanța dintre poziția reclamantei și cea exprimată de autoritatea publică pîrîtă, prima s-a adresat cu prezenta acțiune în instanţa de judecată în vederea soluționării litigiului iscat.

La caz, instanța reține că obiect al examinării prezentei cauze în instanţa de contencios administrativ îl constituie verificarea legalității Deciziei CTAS Rîșcani, mun.Chișinău, din 27.12.2022, precum și Decizia exprimată prin scrisoarea nr. 375/23 din 27.02.2023, adoptată în procedura prealabilă, și respectiv cerința subsecventă de obligare a autorității pârâte de a emite actul administrative solicitat.

Exercitând controlul judecătoresc al actului administrativ contestat din perspectiva argumentelor participanților la proces, în limitele obiectului acțiunii, precum și cercetând din oficiu situația de fapt și de drept a cauzei deduse judecății, instanța conchide că acesta este adoptat de organul competent, conform procedurii stabilite de lege și este justificat în substanță, având în vedere motivele ce succed.

În motivarea acțiunii reclamanta menționează că nu este de acord cu poziția pîrîtului și anume că, potrivit refuzului, la determinarea stagiului de cotizare nu au fost incluse următoarele perioade : - 18.09.1986 - 15.06.1987, fiind necesară prezentare extrasului din ordinul de eliberare, deoarece conform înscrierii nr.5 din carnetul de muncă, în luna şi anul eliberării din serviciu, cât şi în luna şi anul emiterii ordinului de eliberare sunt corectări; - 05.05.1991 - 20.05.1996 (activitatea în funcţie de contabil-şef) deoarece conform informaţiilor deţinute de către Casa Naţională de Asigurări Sociale, Teatrul Studio MONO a prezentat forma 4-BASS doar pentru anul 1994 cu activitate şi contribuţii zero, iar pentru restul perioadelor nu au fost calculate şi declarate contribuţii de asigurări sociale de stat obligatorii; - 08.06.2005 - 31.08.2005 de la SRL „IRICATEX-Com” deoarece nu confirmaţi activitate şi venit asigurat conform datelor din contul personal de asigurări sociale al persoanei asigurate. Reieşind din cele expuse, CNAS nu regăseşte temei legal de a satisface pretenţiile înaintate.

Instanța reține că, în motivarea respingerii cererii prealabile, autoritatea competentă a făcut referire la reglementările art. 44 al Legii nr.156/1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, în vigoare până la 01.01.2017, conform căreia, asiguratul (femeie) cu statut de funcționar public care a realizat un stagiu de cotizare total de 30 ani şi confirmă un stagiu de cotizare în serviciul public de cel puţin 15 ani beneficia de dreptul la pensie ca funcționar public anticipat calculată în cuantum de 75% din venitul mediu lunar asigurat pentru ultimele 60 de luni de activitate în serviciul public. Prin Legea nr. 290/2016 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 156/1998, a fost abrogat capitolul VI, unde erau prevăzute normele de stabilire a pensiei ca funcţionar public.

Totodată, s-a indicat în răspuns că, prevederile Legii nr.290/2016 nu se vor aplica funcționarilor publici care, la momentul intrării în vigoare a prezentei legi (01.01.2017), au realizat un stagiul total de cotizare în cazul femeilor de 30 ani şi de cel puţin 15 ani în serviciul public.

Astfel, în conformitate cu pct.2 din HG nr.412/2004 despre aprobarea unor acte normative ce ţin de stabilirea şi plata pensiilor funcționarilor publici, vârsta de pensionare pentru femei la stabilirea pensiei ca funcționar public de la 01.07.2020 constituie 57 ani, cu condiţia realizării unui stagiu total de cotizare de 30 ani şi în serviciul public de cel puţin 15 ani.

Conform art. 1 al Legii nr.156/1998, stagiul de cotizare reprezintă însumarea perioadelor de activitate pentru care s-au plătit contribuţii de asigurări sociale de stat în bugetul asigurărilor sociale de stat.

Conform prevederilor pct.69 din Regulamentul cu privire la modalitatea de calculare a pensiilor şi modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 165/2017, actul de bază care confirmă stagiul de cotizare, realizat până la 01.01.1999, este carnetul de muncă.

În lipsa carnetului de muncă sau în cazurile în care carnetul de muncă include înscrieri incorecte şi imprecise sau lipsesc înscrisurile respective despre anumite perioade de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerare adeverinţele, extrasele din ordine, contul personal al angajatului în care se reflectă salariul calculat lunar, schema de încadrare şi alte documente ce conţin informaţii referitoare la perioada de muncă.

După introducerea evidenţei individuale, stagiul de cotizare (după 1 ianuarie 1999) se confirmă în baza datelor din contul personal de asigurări sociale, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public de asigurări sociale.

La calcularea stagiului de cotizare în serviciul public se i-a în consideraţie activitatea în autorităţile publice în funcţiile asupra cărora se extinde sfera de acţiune a Legii serviciului public prevăzute în Nomenclatorul autorităţilor publice, care au activat până la punerea în vigoare a Legii serviciului public nr. 443/1995 (01.01.1996) al funcţiilor publice în cadrul lor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412/2004 cu modificările aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.611/2006 şi în funcţiile publice prevăzute în Clasificatorul unic al funcţiilor publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 151/2001, cât şi în Legea nr. 155/2011 pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcţiilor publice.

Instanța consideră necesar a menționa că, conform pct. 10 al Hotărârii Guvernului citate, stagiul total de cotizare se stabileşte în temeiul Regulamentului cu privire la modul de calculare şi confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 165/2017.

Conform pct. 68 al Regulamentului indicat supra, Stagiul de cotizare se confirmă în baza documentelor eliberate de la locul de muncă, serviciu, studii sau alte activităţi care se includ în stagiul de cotizare ori a documentelor eliberate de organizaţiile ierarhic superioare, precum şi de instituţiile de arhivă.

Conform pct. 69, Stagiul de cotizare realizat pînă la introducerea evidenţei individuale de asigurări sociale (pînă la 1 ianuarie 1999) se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte documente eliberate în modul stabilit.

În urma introducerii evidenţei individuale de asigurări sociale (după 1 ianuarie 1999), stagiul de cotizare se confirmă în baza datelor din contul personal de asigurări sociale al persoanei asigurate, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public de asigurări sociale.

Conform pct. 70, Actul de bază care confirmă stagiul de cotizare, conform pct.69 alineatul întîi, este carnetul de muncă. În lipsa carnetului de muncă sau în cazurile în care carnetul de muncă include înscrieri incorecte şi imprecise sau lipsesc înscrisurile respective despre anumite perioade de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerare adeverinţele, extrasele din ordine, contul personal al angajatului în care se reflectă salariul calculat lunar, schema de încadrare şi alte documente ce conţin informaţii referitoare la perioada de muncă.

Conform pct. 71, Perioada de desfăşurare a muncii individuale realizată pînă la 1 ianuarie 1999 se include în stagiul de cotizare în baza documentelor privind plata contribuţiilor de asigurări sociale.

În speță se constată că conform documentelor prezentate şi datelor din contul personal de asigurări sociale până la 01.01.2017, nu se confirmă stagiu total de cotizare de 30 ani, stagiul total confirmat fiind de 25,7 ani, or reclamanta nu a prezentat probe ce ar demonstrat contrariul.

Or, conform prevederilor art. 93 Cod Administrativ, (1) Fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia.

La fel, instanța de judecată constată că reclamanta Ludmila Cozma nu a răsturnat prin probe argumentele Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că la data de 01 ianuarie 2017 a realizat un stagiu de cotizare total de 30 ani şi confirmă un stagiu de cotizare în serviciul public de cel puţin 15 ani și nici că la 01 iulie 2020 a atins vârsta de 57 ani, cu condiţia realizării unui stagiu total de cotizare de 30 ani şi în serviciul public de cel puţin 15 ani.

Având în vedere că cerința reclamantei cu privire la anularea actului administrativ urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, pârâta prin argumentele şi probele anexate la materialele cauzei demonstrând legalitatea acestuia, instanţa reține că și cerința subsecventă înaintată de reclamantă în acţiune prin care se solicită : Obligarea CNAS şi CTAS Rîşcani privind stabilirea şi acordarea pensiei de funţionar public cu includerea în stagiul total de cotizare realizat în întreaga perioadă de activitate, indicat în Carnetul de muncă, conform situaţiei la 01.01.2017 şi anume - de 34 ani şi 5 luni, şi anume a perioadelor 18.09.1986 - 15.06.1987, 05.05.1991 - 20.05.1996, 08.06.2005 - 31.08.2005, urmează a fi respinsă, drept neîntemeiată. Instanţa observă că aceste solicitări sunt legate între ele şi se deduc una din alta, astfel încât soluția dată pe una din pretenții influențează soluția care urmează a fi dată pe cerinţele subsecvente.

În concluzie, actul administrativ contestat este legal și întemeiat, iar pretențiile înaintate de reclamant sunt pasibile respingerii.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin.(1) lit. f) Cod Administrativ, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e :

Acţiunea de contencios administrativ, înaintată de către Ludmila Cozma împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, privind anularea actului administrativ – Decizia CTAS Rîșcani, mun.Chișinău, din 27.12.2022, precum și Decizia exprimată prin scrisoarea nr. 375/23 din 27.02.2023, adoptată în procedura prealabilă, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, ***se respinge ca fiind neîntemeiată.***

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Rîşcani).

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Igor Barbacaru